

Opmerking vooraf: dit correctieadvies vervangt het correctievoorschrift van het College voor Toetsen en Examens niet. **Het officiële beoordelingsmodel van het CvTE dient te allen tijde te worden gevolgd.** Dit correctieadvies biedt alleen houvast bij de correctie van open vragen en de vertaling. Het is vooral bedoeld voor punten waarbij interpretatieverschillen van het beoordelingsmodel tot onduidelijkheid kunnen leiden of om de reikwijdte van de opmerking in het beoordelingsmodel 'woorden van overeenkomstige strekking' te illustreren.

Algemene opmerkingen:

- Een kennelijke verschrijving hoeft het antwoord niet fout te maken. Hierbij denken we aan overschrijffouten bij citaten en het niet juist spellen van namen.
- Bij de beoordeling van afwijkende citaten geldt algemene regel 3.3. Dat betekent bijvoorbeeld ook dat een toevoeging aan het citaat het antwoord niet per definitie fout maakt.
- Bij de correctie van een kolon geldt dat alle punten verloren gaan als de strekking van de vertaling heel anders of volkomen fout wordt. Zie ook vakspecifieke regel 3.
- Tijdfouten zorgen voor aftrek van één scorepunt, tenzij anders vermeld in het correctievoorschrift of in het geval dat vakspecifieke regel 3 van toepassing is. Op grond van vakspecifieke regel 1 en algemene regel 6 moet eenzelfde tijdfout steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij anders vermeld in het correctievoorschrift.
- Herhalingsfouten in de vertaling, bijvoorbeeld een verkeerde betekenis van een woord, verkeerde naamval of verkeerd getal, moeten op grond van vakspecifieke regel 1 en algemene regel 6 steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij anders vermeld in het correctievoorschrift. De ernst van de fout, -1 of -2, dient bepaald te worden op grond van de vakspecifieke regels 3 en 5.
- Als in het correctievoorschrift een toevoeging tussen haakjes staat, dan is een toevoeging van een deel van de tekst tussen haakjes niet fout, tenzij het correctievoorschrift anders vermeldt.

Vraag 2

In de vergadering werd opgemerkt dat leerlingen bij het eerste deel van de samenvatting vaak de eed noemen, zonder deze uit te leggen. Het eerste deel van de samenvatting betreft regels 184-187. In regel 187 wordt de inhoud van de eed expliciet genoemd. Daarom moet de inhoud van de eed ook in de samenvatting terugkomen.

Advies: ken geen scorepunt toe aan antwoorden waarin de inhoud van de eed niet wordt uitgelegd.

Vraag 4

Er werd gevraagd of het citeren van βποτοί op zichzelf niet foutgerekend hoeft te worden. Dit bijvoeglijk naamwoord is echter geen volledig tekstelement en kan daarom niet goed gerekend worden.

Advies: reken het antwoord βποτοί fout.

Vraag 5

Wanneer een leerling alleen de woorden ἀμβροσίην en νέκταρ citeert, zonder καί ertussen, citeert de leerling twee tekstelementen, terwijl er één gevraagd wordt. In dat geval hoeft (conform algemene regel 3.4 van het correctievoorschrift) alleen het eerste van de twee tekstelementen beoordeeld te worden; als dit ἀμβροσίην is, valt dat onder 'niet fout rekenen'.

Advies: ken een scorepunt toe wanneer de leerling καί niet citeert, maar het eerst geciteerde tekstelement ἀμβροσίην is.

Vraag 8

In de vergadering merkte men op dat veel leerlingen 'tautologie' als antwoord hebben genoteerd. In de vraagstelling wordt gesteld dat het stilistisch middel moet benadrukken *naar wie* Odysseus verlangt, niet het verlangen zelf. Het gevraagde stilistisch middel moet dus ingaan op Penelope. Het kan daarom alleen maar om het enjambement σὴν ἄλοχον gaan.

Advies: reken het antwoord 'tautologie' fout.

Vraag 17

Er werd gevraagd of 'onsterfelijkheid' ook een correct antwoord is. Onsterfelijkheid is geen aspect van schoonheid. Er zijn immers ook lelijke onsterfelijken, zoals Hefaistos.

Advies: reken het antwoord 'onsterfelijkheid' fout.

Vraag 20

Veel leerlingen antwoorden hier 'Penelope lokt Odysseus uit'. Weliswaar beschrijft dit niet de inhoud van haar opmerking, maar het uitlokken op zich kan ook al als concrete aanleiding worden opgevat.

Advies: reken dergelijke antwoorden goed.

Vraag 29

Er was veel onzekerheid in de vergadering over het beoordelen van deze vraag.

De vraagstelling vereist dat tweemaal het volgende wordt genoteerd: een gegeven uit tekst 2, dat tegengesteld is aan een gegeven uit tekst 3. Met tegengesteld wordt hier niet 'tegenovergesteld' bedoeld: zo noemt het correctievoorschrift bijvoorbeeld huilen ten opzichte van verontwaardigd/agressief zijn. Het gegeven uit tekst 3 hoeft niet te worden benoemd en de tegenstelling hoeft niet te worden uitgelegd.

Advies: reken antwoorden goed die voldoen aan bovengenoemde vereisten.

Men vroeg of antwoorden die betrekking hebben op het narratologisch verloop van de vertelling goed gerekend kunnen worden. Dit antwoord sluit aan bij het gevraagde.

Advies: reken antwoorden goed die correct ingaan op het narratologisch verloop.

Kolon 33

Men opperde in de vergadering dat de vertaling 'zou vergeten' hier goed past. De vertaling 'zou vergeten' wordt in het woordenboek van Sluiter gegeven voor deze plek.

Advies: reken 'zou vergeten' goed.

In de vergadering werd ook de vertaling 'vergat' voorgelegd. Omdat een opdat-zin natijdig moet zijn aan de hoofdzin, moet 'vergat' fout gerekend worden wanneer in kolon 31 het praesens correct is weergegeven.

Advies: reken 'vergat' fout, tenzij in de vertaling van kolon 31 een verleden tijd of een voltooid tegenwoordige tijd gebruikt is (waarvoor dan in kolon 31 een punt in mindering moet zijn gebracht).

Kolon 36

In de vergadering werd de vertaling 'Word jij nu niet geraakt in je (eigen) hart?' voorgelegd. Deze vertaling wijkt grammaticaal sterk af van het originele Grieks, maar dekt de inhoud wel goed.

Advies: trek voor een dergelijke vertaling 1 scorepunt af.

Kolon 38

Ἀργείων wordt door sommige leerlingen met Ὀδυσσεύς in kolon 37 verbonden, met als gevolg een vertaling in de trant van 'Odysseus van de Grieken'. Deze vertaling is inhoudelijk en grammaticaal niet wenselijk in deze context, maar het is leerlingen niet aan te rekenen dat zij onbekend zijn met de formule Ἀργείων παρὰ νηυσὶ.

Advies: reken 'Odysseus van de Grieken' niet fout.

De vertaling 'de Griekse schepen' in plaats van 'de schepen van de Grieken' is hier acceptabel.

Advies: reken een dergelijke vertaling goed.

Kolon 40

Er werd ingebracht dat τόσος ook met 'zo lang' kan worden vertaald. Dit is acceptabel bij een vertaling als 'ben je zo lang boos.' Uit de werkwoordstijd moet dan blijken dat Zeus nog steeds boos is.

Advies: reken deze vertaling in dergelijke gevallen niet fout.

Kolon 42

Men constateerde dat leerlingen σε niet altijd expliciet weergeven. De vertaling 'ontvluchtte (aan) de omheining van je/jouw tanden' moet volgens het correctievoorschrift niet fout worden gerekend. Dit is analoog aan een vertaling als 'ontsnapte aan je/jouw lippen' (zonder expliciete weergave van σε).

Advies: reken een dergelijke vertaling niet fout.

Kolon 50

Er werd gevraagd hoe ernstig het is wanneer ὅου als οὐ is opgevat. De lezing οὐ verandert de betekenis van het kolon volledig. Dit is dus een ernstige fout.

Advies: ken bij een dergelijke vertaling geen scorepunten toe.

Kolon 51

In de vergadering werd gevraagd hoe er beoordeeld moet worden wanneer τέκε niet als persoonsvorm is weergegeven. Wanneer dit kolon is vertaald als 'hij is een kind van/gebaard door de nimf Thoösa', is de betekenis van het kolon voldoende bewaard, ook al is de grammaticale constructie niet volledig weergegeven.

Advies: Trek 1 scorepunt af bij een dergelijke vertaling.

Wanneer dit kolon als een bijstelling wordt vertaald, zonder hoofdwerkwoord, kunnen de elementen μιν en τέκε niet meer correct weergegeven worden. Bovendien pleiten de hoge punt en het partikel δέ hier tegen de interpretatie 'bijstelling'.

Advies: Trek 2 scorepunten af wanneer kolon 51 als bijstelling is vertaald.